

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és osztoztörökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyesületi tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PAL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A magyar nemzethez!

Gróf Dessewffy Aurél a főrendiház elnöke, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke szöveget intez a magyar gazdákhöz, melyet közérdekességénél fogva szövszerint itt adjuk:

A lezajlott válságok után két feladat állott a nemzet jobbja előtt: az egyik a gazdasági erőgyűjtés, a másik a társadalmi béke megszilárdítása. E két feladat odaadó munkálását jelölte ki a józan közvélemény a nemzet elsőrangú érdekének, abban a tudatban, hogy az elérhető sikereknek minden téren előfeltétele a nyugodtan dolgozó társadalom és az erőteljes fejlődés útján haladó gazdasági élet.

Mindenekelőtt az Ausztriával kötendő kiegyezés, helyesebben vám- és kereskedelmi szerződés ügye követeli végleges elintézését, mert ebben a kérdésben az évek óta fennállott bizonytalanság egész közgazdasági életünkre károsan nehezedett. Méltán merültek fel súlyos aggodalmak abban az irányban, hogy amennyiben a kiegyezés alkotmányos megkötése most se sikerülne, az új decennium mindkét államra nézve kártékony gazdasági háboru jegyében indulna meg, ami gazdasági erőink kívánatos megszilárdítása helyett bénítólag hatna reánk.

Bár tehát a kormányok által kötött kiegyezés az ezzel kapcsolatos pénzügyi megállapodások miatt, a hozzáfűzött veremessebb reményeket nem valósíthatta meg, mindazonáltal a közgazdasági élet és a magyar gazdasági élet is a kötött kiegyezést sokkal előnyösebbnek találta, mint az ennek helyében egyedül lehetséges másik megoldást: az ingatag viszonyossági alapra való helyezkedést.

Ezért egyhangulag sürgettük a kiegyezés törvényerőre való emelését és megnyugvásunkra szolgált, hogy a kormány és a parlamentnek sikerült ezt a követelést megvalósítaniok. A tíz esztendőre megszilárdított szerződéses viszony kétségtelenül biztosítja a háborítatlan munkálkodás és a békés fejlődés lehetőségét, aminek céltudatos kihasználását a belső állapotainkra vetett tekintet parancsolólag követeli.

Kivételesen nehéz esztendő vonult végig a pénzpiacokon, fokozván, és nyomasztóvá tevén különben is létező gazdasági

bajaink jelentkezését. Tetőzve az évek óta egyre fokozódó munkásszükség, pénzügyi krízisek hatásaival, szertelen drágaság állott elő, ami a mezőgazdasági életet kétfelől is fenyegeti. Mert míg a fogyasztóközönség sorvadására szükségképp károsan hat vissza a termelésre, addig az az általánossá vált felfogás, mely a drágaság okát a magas vámokban keresi, támadólag lép fel a vámpolitikának a mezőgazdasági termelést védő irányzata ellen.

A tapasztalat azonban azt bizonyítja s különösen a közéletmezés terén látjuk azt, hogy a cikkek drágulása egyáltalán nem növeli a termelők hasznát, mert ezeknek mindehhez küzdelmet kell felvenniök a munkáshiány következményeivel és a bérmozgalmakkal. Bármilyen szokatlan arányú is ez év utolsó negyedében megindult visszavándorlás, ezen a réven mégis csak csekély százaléka tér vissza a kivándorlóknak és a visszatérteknek állandóságára támaszkodni éppen úgy nem lehet, valamint munkára való készségök is csökken.

A munkabérdrágulás, mint nyugateurópai jelenség, a mi a mezőgazdaságunkat is fokozatosan utalja a géperő használatára s a természeti erők intenzívebb kihasználására mellett a termelésnek olyan tervszerű irányítását teszi szükségessé, hogy az a hazai fogyasztás igényeihez tökéletesen alkalmazkodjék. De ennek az irányításnak előfeltétele, hogy a termelő társadalom is szervezett legyen.

A szocialisták által szított s a féltelenségre hajló bérmozgalmakkal sem küzdhet meg a szétforgácsolt társadalom. Ez évben is a rossz termés eredményeken kívül, különösen az idegen munkások behozatalára irányult mozgalmaknak tulajdonítható, hogy a szocialista szervezeteknek éppen az aratási sztrájk nem sikerült. Magok a szocialista szervezetek pedig, noha a belügyminiszter ur szigorubb ellenőrzésüket rendelvén el, sokat alapszabályba ütköző tevékenység miatt feloszlatlak, végeredményükben mégis szaporodtak. Miután pedig a közkormányzat beavatkozásának tendenciája politikai fordulatoktól függő s ezekkel változó lehet, a jövőről való gondoskodás annál inkább arra int, hogy érdekeink védelmét ne a kormányok jóindulatától vár-

juk. Az egyetlen biztos támaszt csak önerőink szervezésében, egyesítésében találhatjuk fel.

Bátran utalhatok végül arra, hogy a drágaságnak ama mesterfészes okai, melyek különösen a közéletmezés terén jelentkeznek, legfőbbként a termelők és fogyasztók szervezetenlenségében keresendő. Ez a két tényező egymástól távol állván, a közöttük fennálló, mindennapi forgalomban a közvetítői nyereszkeedésnek tág tér nyílik. Ehhez járul a kivített előmozdító vasúti tarifapolitika. Itt a termelés és a fogyasztás végső pontjainak szervezeti uton való áthidalásával kell orvosolnunk a felpanaszolt bajokat.

De ha a mindennapi élet által sürgetett szervezkedés szükségét belátjuk, akkor a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes rendezése áll előttünk a közel jövő elodázhatatlanul megoldandó, legnagyobb alapvető feladataként. A múltak tapasztalatai alapján be kell látnunk, hogy csak a kötelező társulás alapján fejlődhetnek ki olyan intézmények, amelyek vidékenként a gazdasági életnek lüktető, irányító és ellenőrző szerveiként létesítetvén, magokhoz gyűjtik, egyöntetű tevékenységre ösztönzik a most széttagolt társadalmi erőket, a szervezkedésnek minden irányu beható kezdeményezőivé és támogatóivá válnak s a hiányzó tervszerűséget a mezőgazdasági életbe beleviszik.

Minden erőnkől sürgetnünk és támogatnunk kell tehát az érdekképviselet kérdésének megoldását, azzal az előttem kétségtelen s a külföldön is igazolt felvetéssel, hogy az érdekképviselet törvényes szervezése a gazdasági egyesületeket nem mellőzendőkké, ellenkezőleg, annál szükségesebbekké, működésüket fogatosabbá teendő.

A szabad társulási alapon nyugvó intézmények megerősítésére minden körülmények között tömörülni kell a magyar gazdasági társadalomnak, mert ezek maradnak akarátának legközvetlenebb, legfüggetlenebb kifejezői. Ezért a létező gazdasági intézmények megerősítése elsőrendű feladata marad mind végig a gazdáközönségnek, kétszeresen a mai még rendezetlen és nehéz viszonyok között, mert a jövő reményeit csak az egy cél felé törő akarát nyomán, fokozott tevékenységgel és

kitartó buzgalommal lehet megvalósítanunk.

Vajha összetartásunk erejével mezőgazdaságunk felvirágoztatását s népünk jólétét előmozdítani sikerülne!

Gróf Dessewffy Aurél.

Szilveszter-napi elmélkedés.

Irta: Fülel Szántó Lajos.

Ez az év is nemsokára oda lesz. Olyan az idő, mint a vas: hogyha használjuk elkopik, ha pedig nem használjuk, megrozsdásodik. Így is, úgy is hirtelen kiesik hatalmunk köréből. Talán e miatt sietnek élni az emberek s így nem is csodálom, ha legtöbben oly hamar elérik a végállomást.

Az idő fogalmáról nem beszéllek. Azt tartom, mit szent Ágoston: Ha nem kérlek tőlem, mi az idő, tudom; de ha magyaráznom kell, nem tudom. Végezzék el a bölcselők. Én az idő egyetlen definícióját fogadtam volt el valamikor régen — mikor a „szív mindegyre fáj” — azt tudni illik, hogy az idő jó orvos. Minden sebet begyógyít. Ebben is csalódtam, mert az időnek volt gondja, hogy új sebeket fakasszon a behegedt mellé... És ősz volt. A rózsák hervadtak. A bucsuzó madár síró éneke még most is visszhangzik lelkemben:

Azt énekli a kis madár,
Egyszer van az életbe nyár.
S ha eltöltötte a nyarat,
Csak a száraz lombja marad."

Mindig bántott a tudat, hogy amíg a természet egyes állatai, növényei századokig élének, addig a teremtés koronájának csufolt ember az ötvenhatvan év határánál sirba roskad. Ezt, az öntudatlansággal, tehetetlenséggel megkezdett életet is mennyi baj, csalódás, betegség kíséri, míg egyszer aztán felkiáltunk, mint a stilizáló ember, aki többedmagával kifordult a kocsiból: Végeink vanak!

Minden bajunk dacára mégis vigan vagyunk. A mikor csak lehet, megragadjuk a kínálkozó alkalmat. Nem ok nélkül írta Vörösmarty:

Mit csinálnak Magyarországon?
Esznek, isznak és dalolnak.
Semmi baj sincs? semmi gond rém,
Hogy majd érte meglakolnak.
Van biz itt baj de hiába
Enni csak kell az embernek;
S inni hogyne kéne, a hol
Oly dicső borok teremnek.

Tehát eszünk, iszunk, dalolunk...

"Ugy is holtig él az ember,
Költeni ha mer, ha nem mer."

Nem csodálom, ha Vajda János bámulattal nézett fel az emberhez: Nagy vagy és hatalmas, mert agyadban a halál gondolatával jókedvű is tudsz lenni.

A villany korszakában önzés, kapzsiság közt lázas sietséggel futó embernek mégis akad egy-egy pihenője. Megállítja az ünnep. Egy régi fabula szerint az Ünnep kötekedett

a Mivesnap, hogy az tele van munkával, fáradsággal és bajjal, de ő csendességet, békét és nyugalmat nyújt. Erre a Mivesnap azt felelte: Igazat mondasz, de ha én nem lennék, te se volnál, felkopnék az állad! Tehát mindkettőre szükségünk van. A munka utáni pihenőnek nagy etikai jelentősége és hatása van, ha komolyan vesszük. Böles egyházi és világi törvények beszélnek róla.

Szilveszter estéje mellett sem mehetünk el a nélkül, hogy egy kis meditatációra ne késztesse az arany után fulkosó embert, ki ezt a kalmár életet bele tudta vinni az „aranykorszakba”.

Szilveszter estéjén, bár az idő változatlan folyásában semmi különbséget sem jelenthet, akaratlanul is azt hisszük, hogy vele az év lezárul és egy újabb időnek nyit kaput, mely mást hoz, mint a betelt napok. A Szilveszter-est tehát búcsúzás a lefolyt évtől és az újév köszöntésének bevezető ünnepe. Ez a felfogás uralkodik a falusi kastélyok és kunyhók, a városi paloták és pinchelyiségek lakóinál. Némely helyen le sem fekszenek. Lakomáznak, kártyáznak, dalolnak és mintegy beletáncolják magukat az új eszten dőbe.

Ki vagy? hova mégy? miért kell erényesnek lenned? miért küzdesz? Oly kérdések, melyeknek megoldásától függ az ember munkássága, nyugalma és végcélja. Licht, mehr Licht! kiáltott fel Göthe halálos ágyán. Ezt a világosságot, az ezer meg ezer rejtély megoldását Isten nyújtja a küzdő embernek. Az is bizonyos, hogy az alkotmány, a törvények nem tehetik boldoggá a hazát és nemzetet, ha az irántuk való tiszteletet egy fensőbb isteni tekintély nem támogatja. Ez emberiség lelkével beszél Koncha Győző egyetemi tanár, mikor azt mondotta: „A tudomány világos látása és a vallás éltető reménye nélkül nincs szeretet, nincs haladás.”

Ezt a hitet és reményt rakjuk bele vándortarisnyánkba a jövőre s a többi bizunk a sors vezető kezére. La Bruillere a nagy hős, száz csatán győzedelmeskedett s mégis egy komfortábil gázolta el. Jöjjön, aminek jönni kell. Egy bizonyos, hogy a jöttet sohase vezetett romláshoz. És nem anakronizmus az, amit egyszer hallottam, hogy az élet sokkal vigabb volna, ha komolyabban vennők.

Ugy tesz az idő, mint Moliere fősvénye, ki kedvében járó rokonának ezeket mondta: Most ugyan nem adhatok semmit, de majd holnap, vagy holnapután fogok neked valamit — igérni. Ennek dacára folytonosan remélünk. Ez az ember mindennapi kenyere. A reménység lelke tart, akár az ifjuság rózsáit hordozzuk arcunkon, akár a szent Mihály lovának passzusát zsebünkben. Elvégre az öreg ember is még nem vén ember, mint Jókai mondotta. Sokkal szebben magyarázta ezt Kosuth Lajos, mikor azt mondta: Nem az az öreg, ki legtávolabb áll a bölesőtől, hanem az, aki legközelebb áll a sirhoz. Ilyformán a husz éves ifju is lehet trottili... Erre nézve kesergett valaki: szomorú, hogy vannak fiatalok, kik nem érnek öreg kort; de szomorubb, hogy vannak öregek, kik nem voltak fiatalok.

En azt mondom prózában: Legjobb életbiztosítás a mértékletes élet; versben pedig a következőket:

A bölcesség követ sohase kerestem,
És így természetes, hogy fel se fedeztem.
De kikokodtam négy jókivánságot
Amikkel bárki nyer teljes boldogságot.
Nekülök hiányos, kietlen az élet...
Boldogságul tehát kívánom e négyet:
Okos fejet,
Nemes szívet,
Uri modort,
S paraszt gyomort!

A Budapesti Hirlap a sajtóról.

A „Budapesti Hirlap” dec. 19-iki számában általános érdekű cikket irt a magyar sajtó hivatásáról és szerepéről politikai és társadalmi téren. A cikkelyből, mely egyuttal a Budapesti Hirlap programmszerű megnyilatkozása lapunk szűk tere miatt csak a következőket vehetjük át:

Magyarországon a közérzés ma az elégedetlenség, a nyugtalanság csaknem a reménytelenség tünetei közt hánykolódik. A sajtó a maga riktó színeivel e közérzésnek szinte torzképét rajzolja meg E napról-napra ismétlődő pillanatfölvételek egyre növelik a zavart az elmékben és szívekben és a nemzetet sötétlétővé teszik. Terjedőben van a pesszimizmus, mindinkább nagyobb a fogékonyság a baljóslatok, valóságos ségek, hihetlenségek és képtelenségek iránt. A rozsz könnyebben talál hitelt, mint a jó; a közfigyelem inkább áll a romlás, a vakmerő handabandázás és a kölesönös gyálzkodás szuggeszciója alatt, mint a komoly munka, a nemes törekvés és a szeplőtelen példák hatása alatt. A nemzet e szokatlan, rendellenes lelki állapotának a sajtó nemcsak tükré, de részben okozója is.

E sulyos vádban enyhítő körülmény a sajtó komoly részének lelkiismeretes erőfeszítése és közállapotainak az a tagadhatatlan bizonyultsága, mely megnehezíti a tisztánlátást és próbára teszi a legelfogulatlanabb ítéletmondást is. Politikai égboltozatunk nehezen tisztul, még mindig sötét felhők kergetőznek, a viharágyuk egyre szólnak, nem csoda tehát, ha a nyugtalanság és a türelmetlenség is szemlátomást fokozódik.

E nehéz időjárásban a hazafias sajtó föladata szembeszállni a meszterkelten szított reménytelenséggel, rémlátással és szinlelt kétségbeeséssel. A gondviselés a mai nemzedék vállaira öríasi terhet, nemzedékekre kiható politikai és társadalmi föladatot rótt. Magyarország ujjiateremtése ez a föladat, belső szervezétének egészséges megalapozása és megépítése, nemzetközi állásának tisztázása és tekintélyének föltétlen elismertetése. A Budapesti Hirlap a nemzet e korszakalkotó erőmegfeszítésében részt kér és részt vesz; biztatja, utmutatója, fegyvertársa mindazoknak, a kik a nemzet sorsa jobbrafordításán dolgoznak; üldözöje, ellensége mindazoknak, a kik kishitűségből, tudatlanságból, önzésből és gonoszszágból az ujjiateremtés nagy munkáját zavarják, ócsárolják és lehetetlenné tenni akarják. Ugy érezzük, hogy a Budapesti Hirlapnak, mint teljesen független sajtó orgánumnak a föladata nem a helyzet, a dolgok célzatos összezavarása, kiélesítése haszonleső érdekből és önző pártszenvédelemből, nem a nemzet vágyainak kigunyolása, családásainak frivol kihasználása, eszményeinek kifosztása, hanem a valóság, az akár kedvező, akár kedvezőtlen valóság becsületes föltárása és pártatlan megítélése, hogy egy szilárd közvélemény és közitélet képződhessen, mert megtévesztett közérzéssel még a mostaninál kisebb föladatokra is hasztalanul vállalkoznék a mai nemzedék.

MIKOR JÖSZ IGY HOZZÁNK?

Mottó: „Szólt a holló
soha; soha... soha sem!”

Teljesült a jóslat
Sok századok előtt,
Kit várt a sokaság
Egy ily napon eljött,
Eljött, hozott nekünk
Izzó szeretetet,
Több gyermekeinek
Megnyitá az eget.
Hogy boldogság szálljon
S lakozzék e földön

A szeretet ujja
Könnyeket töröljön.

Téli zivatar szánt
Végig a vidéken,
Fehér hó takaró
Völgyeken, bérceken.
Halál takarója
Apák, anyák szemén,
Elhagyottság kinja
Ezer árvák lelkén.
Hideg s üzés fagy a
Gazdagok szívében...
Mikor jösz karácsony
Hogy e' ne így légyen?!

Téli hideg világ...
Bokor szállást nem ad
Annyi bujdosónak,
Annyi hazátlannak.
Könnyű ruhákkal
Mostoha szél játszik,
Elynyűt csizmaikból
A lábok kilátszik.
Ezer... ezer gazdag
Meleg öltözékben...
Mikor jösz karácsony
Hogy e' ne így légyen?!

Téli komor este,
Mint a sir oly sötét.
Nádfedte kunyhóban
Kedves fa pislog még.
Kilenc, tíz gyermek vár
Jó vacsora után
Oh, de ami kijut
Barna kenyér csupán.
Száz és ezer torkig
Jólétben és fényben...
Mikor jösz karácsony
Hogy e' ne így légyen?!

Hogy e' ne így légyen,
Hanem úgy mint kéne:
Ragyogna melegen
A szeretet fénye;
Meglátnák gazdagok
A szegényt, az árvát
Kebükre ölelnék,
Segítnék, megszámánák.
Urunk, ezért jött volt,
Ez a hitem nékem,
Mikor jösz így hozzánk
Szent karácsony? kérdem.*

Demeter Dénes

KÜLÖNFÉLÉK.

Előfizetési felhívás.

Lapunk a jövő hó elsején lép a XIV. évfolyamába.

Egy vidéki lap életében ez oly tekintélyes évszám, mely azt igazolja, hogy az olvasó közönség egy irányával, mint tartalmával meg van elégedve, mert különben nem tisztelné meg állandóan nagybecsült bizalmával és támogatásával; nekünk pedig elsőrendű feladatunk, olvasóink iránt tartozó szent kötelességünk, hogy lapunkat a multhoz és jelenhez méltón, a jövőben is azon a színvonalon tartsuk, mely mindennek felett az összes székelység, de legelsőbb városunk és megyénk érdekeit szolgálja minden ügyében, minden vonatkozásában.

E cél elérésére a munkatársaknak olyan illusztris, lelkes csoportja támogat bennünket, melyre büszkeséggel hivatkozhatunk; a mely biztosítéka annak, hogy eddig követett független politikai irányunkhoz, az eseményeknek, — az igazságnak és, tárgyilagosságnak megfelelő — hű tolmácsolásához ezentul is hűvek maradunk.

A politikai és társadalmi kérdéseken kívül, lapunk egy gazdasági, mint ipari és kereskedelmi ügyek

* Karácsonyi lapunkból térszűke miatt kimaradt.

mozzanatait, saját székel szem-pontunkból, kiváló figyelmébe részesíti; megyénk és városunk tanügyét, valamint közigazgatásunk menetét is mindegyik meglekődéssel kíséri, és így a társadalom minden osztályágyenlő buzgósággal szolgálva, mint den elfogulatlan hazafi támogató-sára és pártfogására méltón rászolgál.

Kérjük tehát egy régi, mint uj előfizetőinket, kegyeskedjenek bennünket kitűzött nagy és nehéz hivatásunkban, megtisztelő bizalmukban részesíteni és lapunkat előfizetésükkel, a közvéleménnyel szemben vállalt törekvéseiben megszilárdítani.

Az előfizetési árak, a megváltozott drága viszonyok dacára, a régié maradnak és lapunk homlokzatán található. Kiváló tisztelettel:

A szerkesztőség és kiadókövival.

Az ünnep után.

Ünnepi ragyogásban tündökölt az egész város. Csillagos világosság intett a házakból kifelé a csöndes utcákra, ahol csak azok kóborogtak nagy busan, akiknek senkijük sincsen, semmijök sincsen, csak a névtelen vágyakozás az otthoni boldogság után. Ezek aztán meg is állottak némely ablak előtt és a kicsendülő gyermekkacagás egy illette meg őket, mint a kápolnák éjféli harangcsengése. Bent a szobákban egy körülzúrt a sugáros fényesség a boldog embereket, hogy nem néztek ki az utcai sötétbe és nem láhtatták a karácsony elhagyatottjait. Sem azokat az árva gazdagokat, akik pénzben mindent kapnak: kényelmet, dicőségét és szerelmet is, csak a megvehetlen gyermekkacagást nem kaphatják; sem azokat az árva szegényeket nem látták, akik megelégedtek volna a karácsony morzsáival is és irigyen, éhesen és fázza nézegették az ablakokon keresztül az ünnepi hangulatot.

Ez a szép isteni ünnep de megmutatja az emberi élet változatait. A szeretet ünnepén de kevés ember érzi igazán az isteni szeretetet. Pedig mindenki áhitja, mindenki vágyakozik utána. Ezért várja mindenki olyan mohón, epedően a karácsonyt. Meg az is óhajja evangéliumi enyhületét, aki nem él azokban a tradíciókban, amelyek ünnepek ünnepevé szentesítik a megváltozó születesének szent napját. Ugy kell lenni hogy az emberek sulyosan érzik a hétköznapok szeretetlenségét, azért boldogok, mikor elkövetkezik a nap, amelyen elpihen a munka és a verseny és mindenki a szeretet üdvözítő hangulatába ringathatja magát.

A megtisztulás eme napja után mi lesz, hogyan lesz, ki tudja. Kirtartóak lesznek-e a jobb érzések, amelyeket gyöngye gyökérről plántált az ünnepi hangulat az emberi lelkébe, vagy hamar elfonyadnak-e az érdekek embertaposó hajszolásában?

Ez a dologtalan ünnep mindenestre jó volt az elmélyedésre a gondolkodásra. Némely jelenséget világosabban figyelhetünk meg, mint egyébkor. Különösen azokat, amelyek hatásukkal belenyulnak majd a hétköznapokba is. Láhtattuk ünnep előtt a sürgést forgást, az emberektől megtelt üzlethelyiségeket. Mintha megszűnt volna a pénzinség és egyéb más gondunk, amely takarékoságra int. A magyar ipar gyönyörű diadalokat arathatott volna ezeken a napokon, ha volna olyan magyar ipar, amely törődik a magyar közönség izlésével, szükségleteivel és igényeivel. A magyar ipar azonban, fájdalom, nem törődik ezekkel a kicsiségekkel, a magyar közönség viszont nem nagyon törődik a magyar iparral és azok a milliök, amelyeket adóul követelt a karácsony, nagy részben külföldre vándoroltak a magyar zsebekből.

Ünnep után talán hasznos lenne gondolkodni erről és módját találni, hogy a magyar ipar is hasznot lásson a magyar bőkezűségből.

— **Rp. Keserű labdacok, «a Böm-bölde» részére.**

Sign: Hetenként egy adag.

Elmult már a szép karácson.
Volt nagy evés, dinom-dánom,
Ivásban is volt bő részünk,
Mert mi mindent megemésztünk.

Közel van Szilveszter napja
Az ó évet bucsuztatja,
Komisz év volt, nem jót hozott
Felemelte a pótdót.

Adjon Isten jobb esztendőt,
Boldogabbat, bőven termőt,
Sok bort, buzát s más egyebet
Amitől a zsebünk telhet.

A korcsmáros nagyot sohajt.
Magának ő is jót óhajt;
Legyen tele a korcsmája,
Örökké sok vendég járja,
Mert hasznát ő csak úgy látja. . .

Dr Veritás.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mikes János gróf főesperes plebános, újévi üdvözetek megváltásaképpen 10 koronát, Márkos Endre és Dézsi Lajos segédlelkész urak 2—2 koronát jutattak a róm. kath. főgimnázium igazgatóságához. A kegyes adományokért hálás köszönetet mond az intézet igazgatósága.

— **Gyermekek kihelyezése.** A kolozsvári gyermekmenhely igazgatósága Székelyudvarhelyen újabb gyermekesapatot helyez el nevelés és gondozás végett. A kik ezen gyermekek közül megfelelő tartásdíj mellett vállalni akarnak, szándékukat január hó 5 ig Gyerkos Mihály telep-bizottsági elnöknel jelentsék be.

— **Házasság.** Dr Nagy György országyülési képviselő, lapunk kitűnő munkatársának kedves nővérét, Kaáli Nagy Ferikét, tegnap, szombaton vezette oltárhoz Salamon Rezső Sepsiszentgyörgyön. Öszinte szívből gratulálunk és tartós boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Szabóipari mestertanfolyam** nyílik meg január 6 án Budapesten a m. kir. technológiai iparmúzeum II. em. 46. számú termében Erre a tanfolyamra városunkból J a k a b o s Miklós előnyösen ismert szabómeister van felvéve, aki segélyképpen 3 K napidíjat és összesen 20 korona utazási költséget kap a kereskedelemügyi minisztériumtól. A tanfolyam január 6-ikától február végéig tart.

— **Újévi üdvözetek megváltása.** A róm. kath. főgimnázium tanári kara az újévi üdvözeteket az intézet javára tett jótékony adománnyal váltotta meg.

— **Karácsonyi fillérestély.** A „Polgári önképző egyesület”, miután a „Budapest”-szálloda nagyterme el volt foglalva, az idén a Koronkay kert helyiségében tartotta meg karácsonyi fillérestélyét, mely úgy látogatottságra, mint a műsor kitűnőségére nézve teljesen kielégítően sikerült. Sándorka zenekarának kitűnően előadott nyitánya után Bagó Mariska szép szavallata, Gyertyánosy Ilonka és Etuska kedves éneke, Flórián Margit és Vladár Rózsika sikerült páros jelenete, a Bálint József által erőteljesen előadott melódrama, Barcsay Béla szabatos szép hegedűjátéka, melyet Baku Katalinkisért zongorán, végül pedig Lázár Gabi élénk jól megérdemelt zajos tapsokat. A műsort azután mindenféle bohóságok és a hajnali órákig tartó kedélyes táncmulatság követte.

— **Sikerült Szent Antal estély** tartott folyó hó 27-én este. A buzgó rendezők fáradságos odaadással készítettek elő és a felkért szereplők mindenike fényesen megfelelt a várakozásnak. A bekezdő Szent Antal ének után Szabó János hittanár mély tudással és költői lendülettel bizonyította be, hogy az az elhagyatott rongyos bethlehemi jászol a civilizációnak tulajdonképeni forrása, mely a föld színét teljesen megváltoztatta s az igazi szellemi művelődést s jövő boldogulásunkat most is csak a bethlehemi jászolban találjuk fel.

Mély benyomást keltett a Balázy Juliska melódramája, mely megérdemelte a hosszas tapsot. Fábrián Károly közvetlen érzéssel mondta el „Az árva” c. saját költeményét s mindezeknek méltó befejezése volt Dézsi Lajos hegedű játéka, melyet az ő ismert művészi tudásával zenekar kísérete mellett adott elő. Az estély bevétele 104 K 31 f, melyert szegényeink nevében hálás köszönet mondunk. Szerényen elhallgatjuk azok neveit, akik tárcájuk bőségéből dusan fizettek; a szegények Atyja nekik is fizessen meg dusan.

— **A nemzetközi szocialisták** erdélyrészi kiküldöttei kongresszusukat karácsony első és második napján tartották meg Kolozsvárt. A kongresszus mondhatjuk, nagy fiaskóval végződött és az erdélyi részekből alig jelent meg 8—10 kiküldött, kik mind azon panaszkodtak, hogy a „nemzet köziség” kezdi maga alatt a talajt elveszíteni. A kongresszus a rendes sablonok között folyt le s karácsony másodnapján nyert befejezést. Így írja ezt a kolozsvári „Ellenzék”.

— **Elfogott vásári tolvaj.** Muzsnáki Sándor és Jani Márton csendőrből álló járőr f. hó 23 án Ujszékely és Szederjes községek között, az uton, Zsiga Mária 42 éves ismert vásári tolvajt egylovassal székkel Szászkezd felé hajtani találta. A járőrben azon gyanút keltette, hogy f. hó 21-én a szentagótai vásáron járt s ott lopott s most a lopott tárgyakat eladni viszi. A járőr Zsiga Mária szekerével megállította és kimotozta. 4 vég finom posztót, 4 vég szöttes szövetet, egy pár férfi csizmát és 2 pár cipőt talált nála, miket a szentagótai országos vásáron ismeretlen károsoktól ellopott. Kikérdezésénél a megtalált tárgyak honnan szerzéséről minden felvilágosítást megtagadott és azt felelte: „ha azokat lopta, miért nem fogják el a helyszínén?” Zsiga Mária elfogva, a nála talált holmikkal együtt, a székelykereszturi kir. járásbírósnak adták át.

— **Halálozás.** László László a székelykereszturi tanítóképző-intézet IV. éves növendéke karácsonymásodnapján életének 19 ik évében, déli 12 órakor, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése szombaton délután 2 órakor volt Hodgyán, mélyen sujtott szülői, rokonsága és nagyszámu közönség részvétele mellett.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** szombaton e hó 28-án tartotta teljes havi ülését, melynek eredményéről lapunk jövő számában hozunk tudósítást.

— **Karácsonyi ünnepély.** Hogy Gyergyólibántelepen a libáni faipari részvénytársaság telepen a komoly munka körében meleg szívek dobognak, annak újabb bizonyítást adták, mikor ezen szeretet ünnepén az egyik tulajdonos neje Loósy Józsefné gondoskodása folytán egy ragyogó karácsonyi köre gyűjtötték a telep munkásainak gyermekeit, hogy a rajta függő sok sok ajándékkal az apróságokat megörvendeztessék. Az ünnepélyt az urnó által épített kápolnában szent mise előzte meg, ezután mindenki a távollevő urnó villájában felállított szép karácsonyfához vonult, Várterész Antal újfalvi plebános képviselőjében Kedves Péter káplán szónoki lendületű beszéddel méltányolta az ünnepély jelentőségét és szép szavakkal buzdította a munkásokat összetartásra, kölcsönös becsülésre és szeretetre. Ezen szép beszéd után a gyártelep vezetője Feigl igazgató hálás szavakkal emlékezett meg a nagylelkű urnó ezen szeretetteljes ajándékaról, miért a gyermekek és a szülők nevében köszönetet mondott. E szavak elhangzása után az ajándékok kiosztása következett és miután minden egyes gyermek boldogan szorongatta ajándékait, a lélekemelő szép ünnepély a szózat eléneklésével véget ért.

— **A bencédi ifjúsági önképzőkör** 1907 évi december 28-án a közs. isk. termében «Tankönyv beszerzési alap» javára, ének és szavallatokkal egybekötött kosaras táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenkint 40 fillér. Kezdeté este 6 órakor.

— **Darányi miniszter a városok vízellátásáról.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a marosvásárhelyi küldöttségnek, mely a diszpolgárra történt megválasztásáról szóló oklevelet legközelebb nyújtotta át, a székely városok közegészségügyi viszonyaira utalva a következőket mondotta: „Hogyha méltóztatnak a statisztikát elővenni, akkor azt méltóztatnak találni, hogy azon városokban, melyekben elkészült a vízvezeték és a csatornázás, a halandósági arány lényegesen megváltozott és egészségügyi tekintetben szinte új korszak kezdődött az illető városokra.” Megelégedéssel közöljük a miniszter ezen kijelentését, mert lapunk hasábjain már ismételtelen felhívtuk városunk közönségét ezen legfontosabb közegészségügyi intézmény létesítésére.

— **Imádságos és énekes könyvek** („Égi Manna”, „Uj Lelki Manna”, „Uj Rózsafüzér”, „Mennyei Utmutató”, „Üdvözlégy Mária!”, „Hit, remény, szeretet”, „Jézus legszentebb szive az én oltalmam életemben és halálomban”, „Vezérangyal a lelki épülés és áhítat terén”, „Jó Nap azaz imádságos és énekes könyv minden koru, rangu és nemű hívők számára”, „Isten a valódi szeretet”, „Gyöngy szemek”, „Gyémántok”, „Kis és Középrózsa kert”, „Páduai Szent Antal imakönyve”, a csodatevő szent tiszteletére és segítségül hívására szolgáló imákkal és áhitatos elmélkedésekkel”, „Ifjúság Kalauza”, „Kis Jézus imádsága”, „Gyermek-Imák”, „Kis-Lelki Kincs”, „Lelki Rózsabimbók”, „A Gyermekek Szent Fohászai”, valamint több katolikus református és unitárius hívőknek alkalmas imádságos és énekes könyvek) állandóan legnagyobb választékban, legolcsóbb árak mellett Betegh Pál író- és rajzszerkesztésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31 sz. alatt, a m. kir. postahivatal áttelérében kaphatók. A főtisztelendő papoknak ezen kedvező körülményt szíves figyelmébe azon kéréssel ajánljuk, hogy a hívőket erről alkalomadtán felvilágosítani kegyeskedjenek. Ezt annál is inkább kérjük, mivel az összes e körbe tartozó könyvek egyházközségi jóváhagyást nyertek és így teljes biztosítékot nyújtanak arról, hogy mindenki megfelelő könyv birtokába jut.

— **Névjegyek.** Az újévi gratulációk ideje nem sokára itt van. Lapunk nyomdája ezúton kéri a m. t. közönséget, hogy névjegyzükségletéről lehetőleg már most gondoskodni sziveskedjék, nehogy később a beállható munkatorlás miatt hátrányai legyenek. Jelenleg névjegyekben és hozzávaló borítékokban a legnagyobb választék áll a közönség rendelkezésére. Ugy helyi, mint vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít: Betegh Pál könyvnyomtató intézete Kossuth-utca 31.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

B. E. Kolozsvár. Cikkét köszönettel vetjük, jövő számunkban hozzuk; levél meg. **Carolus Budapest.** Mért e hosszú hallgatás? Tán eltört a lant? Várjuk leveleidet, addig is üdvözlét!

Gábor István és Zoltán Moha (Nagy-küllömege). Szíves megemlékezéseitek és jókívánataitok öszinte örömmel vettem, köszönöm és viszonzom, csak azt nem tudom mivel szolgáltam rá és kik az én kedves ismeretlen tisztelőim? Leköteleznék, ha tudatnák.

Egy szép asszonynak. A kik neheztelnek, azoknak soha sincs igazuk; a betegségeket is néha csak méreggel lehet gyógyítani. Az „Élet” folytatása jónni fog legközelebb.

Dr N. Gy. Sepsiszentgyörgy. Kereslek, de sehol se találak; kérlek adj életjelt magadról.

Kiadja: Betegh Pál újságkiadó intézete.

Uj erőt ad

A SCOTT-féle Emulsió akkor is, a mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó.

Gyengeség esetében különösen lábadozóknál

vagy vérszegénység, tüdőbaj, tulterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül hatásosan és biztosan gyógyítja a gyengeséget. Ez a szer a SCOTT-féle Emulsió.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 f.

Kapható a gyógyszerárakban.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Most jelent meg

Székelyek naptára.

Gazdag cikksorozatokkal. Szenzációs tartalommal. Pontos és nagyszerűen csoportosított vásárjegyzékkel. Kizárólag székely tárgyú dolgozatok: a székely ipar, gazdaság, erdő, népviselet- és kiállításról stb. szólnak. Sok és szép képek! Ára 60 fillér. Már kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben-barhova a legpontosabban szállítatnak Betegh Pál könyv-, papír-, író-, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Szolgának havi fizetéssel egy jóra való, szorgalmas egyént azonnal felveszek. Cím e lap kiadóhivatalában.

Legújabb székely könyvek!

Ép n most jelent meg a Balázy Dénes kitűnő fordításában: **A székelyek alkotmányának története** különösen a XVI. és XVII. században, ára 4 korona.

Székelyföld. Versek. Irta: Fülei-Szántó Lajos; ára diszkrétben 3 K, füzve 2 K.

Kapható a kiadó Betegh Pál és Társánál, valamint az összes könyvkereskedésekben.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és porland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban
Gyertyánty J. fiai vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle

pemetefü-cukornál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-féle felét kérjük, mivel sok haszontalan utánzat van,

Egy doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY**-féle fogadjunk el!

HÖLGYEIM!

Csak egyszer, próbaképpen rendeljék meg a csodahatású szépítő szert, a dr. Biró-féle **HAVASI GYOPÁR-CRÉMET**, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szepít, májfoltot, mindenféle tisztálanságot az arcról és a bőrnél gyönyörű tisztséget, fiataloságot kölcsönöz. Nagy tégely 1 korona, próbatégy 70 fillér.

Vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyító-**TOKAJI CHINA-VASBOR** sára a leghatasosabb készítmény a dr. Biró-féle Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. 1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

„ARANYHARMAT.”

A legdivatosabb hajszínt, a szép aranyzóke haját lehet használatára által megszerezni. E szer teljesen ártalmatlan úgy a hajra, mint az általános egészségre. Nem fest! Nem piszkít! Egy üveg ára 3 K.

Mindezekből főraktár: WOLF gyógyszerár Kozolovár. Székelyudvarhelyen kapható: NAGYSOLYOSI KONCZ ÁRMIN „Oroszlán” gyógyszerárban és SOLYMOSSY-féle gyógyszerárban.

Apárisi világhírlétecon bronz-éremmel, Marosvásárhelyen ezüstéremmel, a debreceni szakkiallítás aranyéremmel, a tordai védőegyleti kiállítás arany oklevéllel, az Országos Iparegyesület által díszesztéremmel kitüntetve.

Kész cipők legnagyobb raktára

ORBÁN, NAGY ÉS TAMÁS CIPÉSZÜZLETÉBEN SZEKELYUDVARHELYT

Kossuth-utca (Flórián-féle ház)

a legnagyobb választékban, általánosan elismert legjobb és legcsinosabb kivitelben kaphatók mindenféle kész cipők urak, hölgyek és gyermekek részére. Ugyiszintén elvállalnak minden e szakmába vágó, legkényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat teljesen versenyképes árak mellett. Vidéki megrendelések találó használt cipő beküldése után legpontosabban és gyorsan, utánvétel mellett eszközöltetnek. Nem alkalmas árak készséggel visszavételnek és kicseréltetnek. Készítményeinkért cégünk országosan jó hírneve kereskedik. Szives pártfogást kér és az eddigi bizalomért hálás köszönettel marad

Orbán, Nagy és Tamás cipészüzlete Székelyudvarhelyt.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésével süléképpen használva.

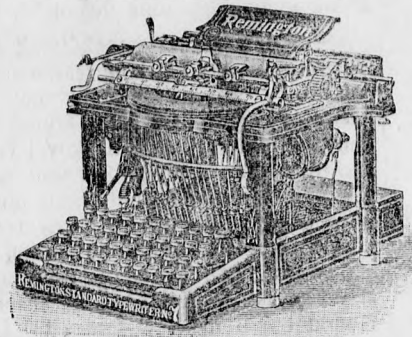
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL
 könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Székelyudvarhelyt
 Névjegyek izléses kivitelben készítettnek

Világhírűek az eredeti Remington Standard írógépek!

Hivatalokban, ügyvédek és kereskedőknél évek óta használatban. Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országoszerre bárhol levélbeni megkeresésre, saját költsé-
 günkre és minden vételköltsé-
 lezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2-3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Glogowski és Társa Budapest, VI., Andrassy-ut 12.
 Fiók Temesvár, Zápolya-utca 5., főképviselet Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31.

Ezen formuláré lementendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógé-
 pünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek

Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére
 nálam esetleg vétel céljából vételköltségteljesítésem nélkül bemutasson.

Kelt.....

aláírás.

Székelyföldi főképviselet, hol a Remington Standard író-
 gép működésben megtekinthető s minden írógépkellék eredeti
 árakban kapható: Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyud-
 varhelyt, Kossuth Lajos utca 31 szám.

Az Agrár takarékpénztár r. t.

Marosvásárhelyt

székelyudvarhelyi, székelykereszturi
 parajdi fiókjintézetek

elfogadnak ezidőszerint takarékbetéteket

5 százalék kamatozás mellett

a 10 százalék tőkekamat adót az intézet sajátjából fizeti. A ka-
 kamatokat a betét napjától a kivét napjáig számítja.

Székelyudvarhely, 1907. november 20-án.

Az igazgatóság.

Mindig friss fűszerárunk

Karácsonyi és újévi vásár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy igen szép raktárt rendeztem be, karácsonyi és újévi ajándék tárgyakban.

Gyerek játékok és felnőttek részére való kima ezüst és más ajándék tárgyakban. Karácsonyfa díszek és cukorkákban, melyeket mélyen leszállított árakon árusítok el. Továbbá valódi finom angol jamaika, brazilliai és magyar rumokban, tea sütemények, likőr különlegességek és teák.

Ugyiszintén ajánlom finom minőségű hengeralmi liszteimet és egész friss fűszerárúimat, melyek az ünnepre való tekintettel mind frissen lettek beszerezve.

Kérve szives pártfogásukat maradok

teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Ablaküvegezés

Ebédli, teás, fekete kávé, mozdó szervizek.

boros, sörös, híkörös és kompot készletek.